

Várady Mária

Mi szükség van a szúnyogra?

A XV. Budavári Örmény Nemzetiségi Nap címét Nóti Károlytól kölcsönöztük, természetesen a címhez tartozó jelenetet láthatta a Nagyérdemű Közönség.

Istenem! 2007 szeptember 8-án, szombaton 17 órakor a **Vidám Örmény Est**-tel olyan sorozatot indítottunk el, amely a tizenötödik közösségi ünnepéhez érkezett!!

Nagyszerű dolog örménynek lenni! Örömteli találkozás ez; hűséges, fűrges észjárású, művelt közönség előtt felidézni a múltat. Igen, mi *Flórián Antal*, *Bánffy György*, *Tarján Tamás*, *Sediánszky János*, *Szöke István* rendező szellemi alkotásában részesültünk még. És most is velünk vannak *Mikó István*, *Szabó Anikó*, *Koltai Róbert*, *Körtvélyessy Zsolt*, *Bregyán Péter*, *Benkő Péter*, *Rusz Milán*, *Kilyén Ilka*, *Simon András*, *Varga Tamás*. És a fiatalok: *Haik Viktória*, *Máté Krisztián*, *Németh Anna*, *Jeges Krisztián*, *Kiss Zsuzsanna* (*Zsuzsmó bohóc*), *Gál Csengelle*, *Lengyel Andrea*, *Pányoki Bence*, *Pánczél Klaudia*! Kiváló művészek – zenészek is szerepeltek nálunk: *Szilasi Alex*, *Hegedűs Valér*, *Yengibarian Dávid*, *Andor Edit*, *Gáti Pál*, *Schupp Gabriella*.

Mindenki emlékezett a „rég motorosra”, hogy bár a nagyságos asszonyt (*Várady Mária*) *Tenyér (Máté Krisztián)* elvesztette, „*Lepséynél még megvolt*”. Hogy *A csillárt is meg lehet enni*, vagy az *Óvatos ember, hamis tanú (Jeges Krisztián)* a tárgyaláson előadta az egy szál kalapban álló hölgy történetét, vagy a *Süt a hold* horgászbotos holdkóros történetét.

És most lássuk mi történt január 29-én. A szeszélyes időjárással dacolva jöttek a gyerekek. Zsuzsmó bohóc műsorából nem

lehet kimaradni! *Sere Petra* volt a legszerényebb színeslabda-gyűjtő aki a Jókai Anna Szalon zongorája alá fűrgén bemászott és rekord számú labdát gyűjtött.

Szépek lettek a farsangi álarcok, ügyes kezek segítettek a kicsik munkáját. *Judit* és *Réka* jól és összehangoltan vezették a kézműves foglalkozást. A résztvevők határozott elképzeléssel fogtak hozzá, lettek állatos és csillogó álarcok. *Rózsa Bátor* is szép álarcra távozott.

A Farsang velejárója a farsangi fánk, hát muszáj fánkeves-versenyben bizonyítani. I. helyezett: *Sinka Sára*, aki morzsát sem ejtett le, II. helyezett: *Sere Dénes* remek teljesítménnyel! A harmadik helyre mindenki befutott, még a legkisebb *Petra* is. A szokásnak megfelelően, a fánkokat az

A fánkeves-verseny nyertesei

A legcsillogóbb maszk büszke készítője

örmény zászló színeinek szalagjaira fűztük, *Sinka Dani* utasítása szerint: piros, világoskék, narancssárga. Süti és az elmaradhatatlan kakaó mindenkinek jutott.

Fontos, hogy az örménységünkkel gyerekkorban találkozzanak a fiatalok, így természetes lesz számukra, hogy az örmény közösséghez is tartoznak. Ez alkalmat ad arra, hogy a családban szó essék a többes identitásról, hihetetlen erős őseinkről.

Délután 16 órakor kezdődött a felnőttek műsora. A Jókai Anna Szalon díszterme megtelt, szabad hely nem maradt!

Kedves Olvasó! Ha nem voltál ott, nem tudod elképzelni! Ha ott voltál, tudod, hogy milyen szeretet hatja át ezt az ősei hazájától 800 éve elszakadt Kárpát-medencei örmény közösséget. Szívünknek kedves a duduk hangja, amelyet *Juhász Endre* szólaltatott meg. *De Wass Albert* gondolatai erősítenek minket, hogy higgyünk a jövőnkben. *Lengyel Andrea* patetikus előadása illet a magasztos gondolathoz, Az integráció tanúbizonysága, hogy a székely népdalok ugyanolyan kedvesek nekünk, sőt. E dalokkal *Gál Csengelle* gyergyói származású, „örmény nagymamás” fiatal művésznőnk bemutatkozása vastapsosra sikerült.

Jeges Krisztián köztünk itthon van, bizony szeretjük, újra-újra meglep művészi előadásmódjával. Ő valóban a „rég motoros”. A hajdani hatalmas sikerek – a *Lepséynél még megvolt*, *A csillár*, *Süt a hold* –, arra biztattak, hogy újra legyen színpadí jelenet. Így került terítékre *A gomba* és a *Mi szükség van a szúnyogra*, *Nóti Károly* remek jelenetei. A közönség már nevetve fogadta a kerti széket cipelő Müllert (*Várady Mária*) és a pöffeszkedő Sümegit (*Nemes Gusztáv*). A találékony-sággal Mikulicsot (*Jeges Krisztián*), a főnököt is megpofozó jelenet nagy-nagy sikert aratott természetességével, fegyverezett eszközeivel, kidolgozott játékaival. Átgondolt, logikus poentírozás és hihetetlen játék jellemezte a színészeket *A gomba* című jelenetben is. Gordon (*Pányoki Bence*) és Gordonné (*Gál Csengelle*) üde játéka, Bertrand (*Jeges Krisztián*) nagy haldoklási jelenete, Mari (*Lengyel Andrea*) tragikus megszólalásai önfeledt szórakozást biztosítottak.

Sztárvendégünk *Voith Ági* Jászai Mari-díjas, Erdemes művész volt. Ő minden időben VAN! A jelenben pedig rövid időre szívvel-lélekkel a miénk volt. Izgulva vártuk, szeretve fogadtuk, sajnáljuk, hogy nem tartott reggelig az előadása. Különös, különös tünemény! Ha hallgatjuk, boldoggá tesz, ragyog-árad belőle a szeretet és az erő a közönsége felé! Vibráló egyénisége lebilincsel, isszuk őszinte szavait!

Megható a családja – fia, unokái iránti szeretet –, csakis örmény ragaszkodás ez. A közönség érezte a féltő szeretetet, amellyel most bemutatva 17 éves unokáját, *Bodrogi Enikót* a vér szerinti közösségnek. És mi örömmel fogadtuk! Bizony követni fogjuk sorsát!

„Engem nem lehet elfelejteni”... az a „Jamaikai trombitás”... – nagy és felejthetetlen élmény számunkra. Visszajel-

A kiváló műsor előadói

zésekéből: „Csodálatos volt, fantasztikus volt, klassz temperamentum... Mind művészi, mind fizikai teljesítménye döbbenetes!” „Enikő kedves, aranyos, szép!” Halleluja!

Körmendi Péter zongoraművész ezúttal „beugrott” az állandó zongora-kísérő helyett (Covid miatt), de ilyen magas szinten már könnyű, és minden bravúros játék. Köszönjük!

A prima, híres örmény ízek a *dr. Issekutz Sarolta Erdélyi örmény konyha fűszerezve* szakácskönyv sikerét öregbíti. Maradék-talanul elfogyott minden.

Köszönjük Kovács László György képviselő úrnak, hogy velünk volt, hogy pártfogol minket. Jó érezni a *Budavári Önkormányzat* képviselő testületének egyetértését és folyamatos segítségét azért, hogy feladatunkat elláthassuk, sikerrel teljesíthessük.

Nélkülözhetetlen a támogató együttműködés az *Erdélyi Örmény Kulturális Központtal*! Köszönjük a ránkfgyelést, támogatást!

Az ANI – *Budavári Örmény Színház* vezetője Várady Mária, a szép műsor

háziasszonya, szerkesztője, könnyed műsorvezetője, örömmel hallotta *dr. Issekutz Sarolta*, az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület elnök-asszonyának elismerő szavait, és hogy további vállalkásokra biztatja művészeinket!

Ezúton köszönöm *Szekeres Nikoletta* igazgatónő empatikus hozzáállását, aki mindent megtett az előadás érdekében. Tudom, hogy ezáltal segítette a mi hatalmas sikerünket a Jókai Anna Szalonban.

Nem kétséges, hogy készülhetünk a XVI. Budavári Örmény Nemzetiségi Napra. Reméljük, hogy a Kedves Közönség akkor is velünk lesz!

Az érdeklődő közönség

Fabók Dávid

„Csak az halt meg, akit elfelejtenek” Czárán Gyula, a Bihar-hegység feltárója

„Mint pusztító villám sújtott le folyó évi január 6-án Kolozsvárt a hír, hogy *Czárán Gyula*, egyesületünk tiszteletbeli tagja, szívszélhűdésben hirtelen meghalt Menyházán. Hogy mi volt *Czárán Gyula* a turistaság terén, arról fogalmat szerezhett az, aki e folyóiratnak vagy a *Turisták lapjának* évfolyamait 1899-től figyelmesen lapozgatta.” Írta 1906-ban, a Kolozsváron megjelenő *Erdély* című honismereti folyóirat 1-2. száma. De ki is volt *Czárán Gyula*, aki „turistáskodással” szerzett hírnevet magának?

Czárán Gyula, vagy *Seprősi Czárán Gyula* 1847 augusztus 23-án az Arad megyei Seprősön született, nemességet szerzett örmény eredetű családban. Apja *Czárán Gergely*, egy Aradon letelepedett örmény kereskedő unokája, anyja *Baracházai Capdebó Anna*. A család 1830-ban vásárolta meg a seprősi, több ezer hektár kiterjedésű birtokot.

A Czáránok Gyergyóból kerültek a seprősi pusztára. Gyergyóba pedig a moldvai városokból és lengyelországi telepekről. A moldvai örmény telepek a XV. század elején jelennek meg. A XVII. században kisebb-nagyobb csoportokban települnek át Erdélybe, ahogy Tarisznyás Márton gyergyószentmiklósi történész felvázolta volt az útjukat. Évszázados moldvai tartózkodásuk emléke megőrződött olyan családnevekben, mint a Czárán – földműves, Kápdebó – ökörfej, Korbuly – holló, Vakár – marhakereskedő, Verizár – káposztás. Főként állatkereskedők, később állattenyésztők voltak. Az alföldi puszták alkalmasak hatalmas csordák legeltetésére. Egy vásár után a környék parasztjai kisémmizve érezték magukat, mivel az új tulajdonosok azonnal hozzákezdtek a natúrrendezéshez, s a földkimérések meglehetősen erőszakos-

san folytak le. Még lázadás is fellobbant, éppen Seprősön, Körösköz legnagyobb településén, 1824-ben. *Kovács Géza* aradi történész *Ahol Dózsa és Horea hadai jártak* című könyvében feldolgozta a múlt századi eseményeket is. Az úriszék végül is kártalanította a jobbágyokat, újra merre a külső telkeket és a közlegelőt, egyben megerősítette a Czáránok birtokjogát. *Idős Czárán János* 200 forintos adományt hagyott a szárhegyi kolostornak, ez gyergyói kötése utolsó szálát jelentette. Immár